

Praznik anarhistov.

V nedeljo, dne 10. novembra so se sešli v Čikagi amerikanski anarhisti, da bi obhajali, kakor običajno vsako leto ta dan, spomin pred osmimi leti obešenih anarhistov: Ang. Spies, Albert Parsons, Louis Lingg, A. Fischer in Gregor Engel. Prešnja leta so imeli 10. novembra vselej demonstracijo na grobeh obešenih svojih sobratov, letos jim pa oskrbnništvo pokopališča ni dovolilo zato, ker so lani na pokopališču veliko škode napravili, grobe pomandrali in svetlične nasade uničili. Torej jim letos ni kazalo drugega, kakor poiskati kako dvorano in tam dati duška svojim anarhističnim težnjam. To so tudi storili. Zbrali so se v dvorani nemškega pivarnarja Ruehl pravi anarhisti in pa oni bolj radikalni socijalisti, ki hodijo s prvimi isto pot — večinoma sami Nemci, zato so bili tudi njih govori vsi v nemškem jeziku, razven jednega jedinega angleškega. Prisotnega je bilo letos izvanredno mnogo ženskega spola, seveda bolj iz radovednosti, kakor iz sočutja. V mestih, kakor Čikago je vedno dosti takih ljudi, ki hočejo imeti kake posebne vrste zabave. Da ni manjkalo v tej izbrani družbi vodje amerikalanskih anarhistov, izdajatelja glasovite nevjorške „Freiheit“, se razume samo ob sebi. Kakor prejšnja leta, prihitel je tudi letos Ivan Most, da bi potrdil v anarhističnem nauku vdane svoje učence in učenke. Mej množico je bilo pomešanih tudi nekaj policajev v civilni obleki, da bi preprečili kak pretep, ko bi junakom-anarhistom le preveč zavrela kri, ker so pa ostali govorniki le pri samem govorjenji, ni bilo potreba posredovati.

Dvorana je bila za to slavnost primerno ozaljšana. V sredi odra je bila razpeta krvavo-rudeča zastava, simbol ali znamenje anarhizma, spredaj pa so visele črno obrobljene in z rudečimi trakovi ovite podobe „nedolžnih mučencev“, ki so pred 8 leti končali svoje življenje na vešalih. Pod podobami je bilo več napisov, kakor: „Es lebe die freie Arbeit“, „Tod aller Despotie“, „Nieder mit dem Kapital“.

S tako okinčanega odra so potem govorili znamenitejši anarhisti: Lehman, Hirsch, Neebe, Fritz, Most in Lucy Parsons. Ponavljali so že stokrat premlete fraze anarhistične modrosti, obsojali sodnike, ko so obsodili k smrti njihove „nedolžne brate“, zabavljali zoper kapitaliste, zoper časopise, zoper vlado, cerkev in duhovnike. Britko so se pritoževali nad delavci, ker se le-ti nočejo združiti z anarhisti in ker nočejo umeti njihovih človekoljubnih anarhističnih idej. Tolažili so se s tem, da se anarhizem zlasti po Francoskem in Angleškem čim dalje bolj širi in da bo kmalu napočil čas, ko ne bo nobene druge vere več, kot anarhistična, ko ne bode nobene vlade več, nobenih davkov več, nobene cerkve, nobene osebne lastnine, ko bode vse vseh, ko bodo vsi ljudje živili mej seboj itd.

Največ pohvale je žela Lucy Parsons. Bila je najradikalnejša mej vsemi govorniki. Videti te fanatične ženske grdi, nje histerično kretanje, slišati nje zoperno-hreščeči visoki glas in njeno bogokletno govorjenje — mora res navdati človeka strah glede prihodnosti človeštva. Slikala je z živimi barvami zadnje trenutke svojega soproga in njegovih tovarišev na zemlji, kako pogumno so šli v smrt in dali življenje za vero anarhistov. Govoreč o obravnavi je dejala ali kričala, da se je slišalo daleč na okrog: „Ta obsodba je bila največja krivica, kar jih je videl svet in ko bi ne bila jaz brezverka že poprej, bi morala postati po tej sramotni sodbi, kar sem že večkrat izrekla, zopet ponovim: Parsons, Engel, Fischer, Spies in Lingg so bili umorjeni in Garry, Oglesby, Schaack in Bonfield (tedanji sodniki) so bili morilci in krvižejne zveri. In če je res pekel, bi šla jaz po smrti veliko rajši v pekel, kakor da bi imela biti v nebesih s temi krvoločnimi sodniki.“

Ivan Most začel je s slavospevom na Altgeld-a, illinoiškega guvernerja, ki je pomilostil nekaj anarhistov, zaprtih zaradi bombe na Haymarket l. 1887. „Ko bi bil Altgeld tedaj guverner, je vskliknil pate tično — nobenemu anarhistu bi se ne skrivil las. Altgeld ni anarhist, on ni niti socijalist, a vendar je mož, ki ga čislam, kakor nobenega drugega. Potem je udrihal po stari navadi čez kapitaliste in prerokoval, da prej ne bo miru na svetu, dokler ne bode vzeli anarhisti zadnjemu kapitalistu zadnjega centa. Zato se je treba pripraviti na hud boj, ker z lepa ne bodo dali od sebe prikradenega mamona. „Hoch Anarchismus! hoch, hoch!“

Tako se je končal letošnji praznik amerikalanskih anarhistov.

— **Samomor.** V Požunu se je ustrelila z revolverjem jako lepa soproga Ludovika pl. Daniel roj. Banffy. Povod samomoru ni znan. Bila je nečakinja ministerskega predsednika baron Banflya in svakinja trgovskega ministra Ernesta Daniel. Zapustila je tri otroke.

— **Zastrupljevalke v Hodmezösakelyji.** Pravda proti otrovalkam v Hodmezösakelyji bode jako obširna. Sedaj so prijeli dve dekleti, ki sta strup prodajali. Zaprli so neko Kleihaut in Julijano Zseser zaradi detomora. Več drugih žensk še v kratkem zapro.

— **Dvojni samomor.** V hiši nekega železniškega mašinista v Levovu sta se ustrelila gospodarjev bratranec me-sarski pomočnik Fran Belecki in sedemnajstletna dekle Angela Hemunt. Pred smrtjo sta se praznično oblekla in v sobo zaprla. Ko je došla policija dala je vlomiti vrata, našla je oba mrtva. Povod samomoru ni znan.

— **Dvomljiv goldinar.** Te dni je prišel k policijskemu ravnatelju na Dunaj srebern goldinar, o katerem trdi pošil-jatelj, da je ponarejen. Goldinar je bil videti srebern in tudi imel pravo težo, samo glas je imel drugačen, kakor drugi goldinarji. V kovnici za denar na Dunaji so ga preiskali in se prepričali, da je pristen. Glas pa ima zaradi tega drugačen, ker je imel v sredi mali mehurček, ki je nastal pri vlivanju. Lastniku so potem seveda poslali drugi goldinar, ki pa ima tudi pravi glas.